

LBRIS

We know
books

Ministerul Educației

DORIN FISCUTEAN

MIHAELA-CORNELIA FISCUTEAN

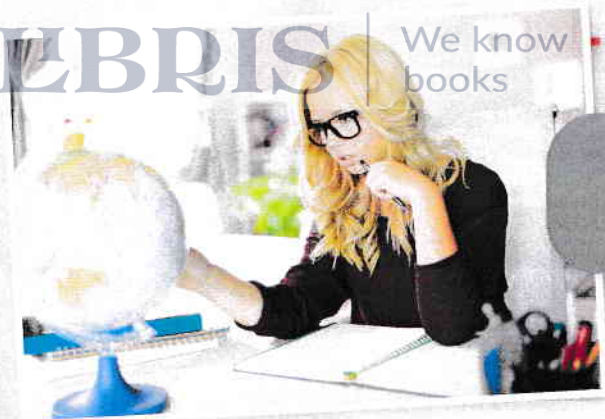
CIPRIAN MIHAI

GEOGRAFIE

clasa a VI-a

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

Cuprins

Unitatea I

Cunoașterea lumii în care trăim 10

1. Repere ale cunoașterii Terrei - de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă 12
2. Continente și țări - reprezentări cartografice. Harta politică a lumii 14
3. Aplicații practice: Exerciții de apreciere a distanțelor și a suprafețelor pe suporturi cartografice clasice și/sau digitale 18
- Recapitulare 20
- Evaluare 21

Unitate II

Antroposfera - omul și activitățile umane 22

1. Populația Terrei: evoluția numerică și răspândirea geografică 24
2. Populația Terrei: diversitatea umană și mobilitatea teritorială 26
3. Așezările omenești - forme de locuire și diferențieri teritoriale 29
4. Resursele naturale și valorificarea acestora 32
5. Domeniile activităților economice pe Terra:
agricultura, industria, serviciile (caracteristici generale) 35
6. Efectele activităților umane asupra mediului și calitatea vieții 38
7. Aplicații practice: Analiza și interpretarea caracteristicilor demografice și de locuire din orizontul local și apropiat. Provocări locale în context mondial.
Trasee turistice aplicate pe domenii de interes. Regiuni turistice 40
- Recapitulare 42
- Evaluare 43

Unitatea III

Europa – identitate geografică 44

1. Europa – poziția geografică. Țărmurile: golfuri, insule, peninsule și strâmțori 46
2. Caracteristici generale ale reliefului. Unități majore 50

3. Hidrografia Europei	52
4. Diferențieri climatice și biogeografice	56
Recapitulare	58
Evaluare	59
5. Harta politică a Europei – state și regiuni	60
6. Răspândirea geografică a populației. Elemente de diversitate umană (diversitate etnică, lingvistică, confesională și culturală)	62
7. Mari orașe europene	65
8. Resursele naturale și valorificarea lor	68
9. Activitățile economice: agricultura, industria, serviciile	70
10. Uniunea Europeană	72
11. Franța	74
12. Germania	76
13. Italia	78
14. Federația Rusă	80
15. Țările scandinave: Norvegia, Suedia, Finlanda	82
Recapitulare	84
Evaluare	85

Unitatea IV

Europa în lumea contemporană 86

1. Valori culturale și umane europene	88
2. Calitatea vieții în Europa	90
Recapitulare	92
Evaluare	93

Recapitulare finală 94 |

Evaluare finală 95 |

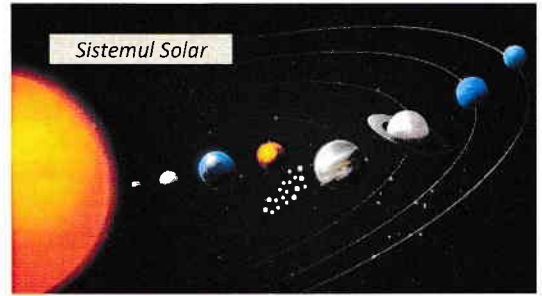

Recapitulare inițială

Să ne amintim din clasa a V-a. Realizează, pe caiet, schema de recapitulare de mai jos și completează spațiile libere cu informația corectă:

1. Terra – o planetă a Universului (completează spațiile libere cu numele planetelor, în ordinea din imaginea de mai sus)

Soare

2. Terra – o planetă în mișcare

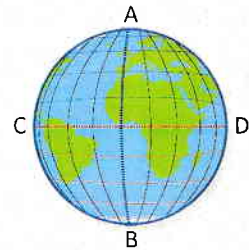
Mișcarea de rotație – consecințe

Mișcarea de revoluție – consecințe

Numele liniilor marcate pe imaginea alăturată cu AB și CD

Distanța dintre un punct de pe suprafața terestră și AB

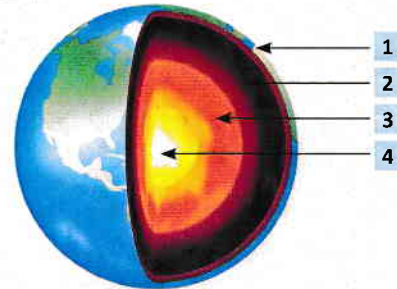
Distanța dintre un punct de pe suprafața terestră și CD

3. Terra – o planetă în transformare

Denumirea straturilor Pământului marcate cu cifre de la 1 la 4 pe imaginea alăturată

1 2 3 4

Denumirea continentelor și a bazinelor oceanice marcate, pe harta alăturată, cu cifre (continentele) și litere (oceanele):

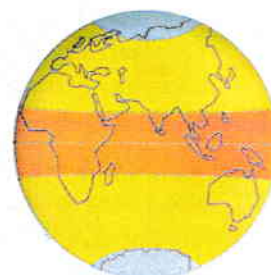
1 2 3 4

5 6 7

A B C D

Denumirea zonelor de climă reprezentate pe imaginea alăturată prin culori:

Timp de lucru: 50 de minute
Se acordă 10 puncte din oficiu.

I. Citește cu atenție enunțurile de mai jos și alege răspunsul corect:

(5 x 3 puncte = 15 puncte)

1. Galaxia Calea Lactee, din care face parte Sistemul Solar, are formă:

a. eliptică	b. lenticulară	c. neregulată	d. spiralată
-------------	----------------	---------------	--------------
2. Cea mai mare planetă a Sistemului Solar este:

a. Jupiter	b. Mercur	c. Saturn	d. Terra
------------	-----------	-----------	----------
3. Stratul atmosferic situat la contactul cu scoarța terestră se numește:

a. exosferă	b. mezosferă	c. stratosferă	d. troposferă
-------------	--------------	----------------	---------------
4. Schimbarea anotimpurilor este o consecință a:

a. influenței omului	b. mișcării de rotație	c. mișcării de revoluție de revoluție	d. structurii interne a Pământului
----------------------	------------------------	---------------------------------------	------------------------------------
5. Clima specifică României este:

a. ecuatorială	b. subpolară	c. temperat-continentală	d. subtropicală
----------------	--------------	--------------------------	-----------------

II. Completează spațiile libere din enunțurile de mai jos cu informația corectă:

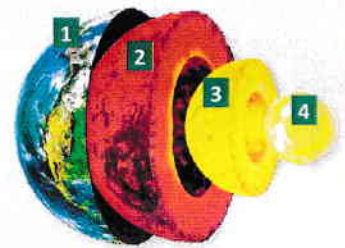
(5 x 3 puncte = 15 puncte)

1. Cea mai apropiată planetă de Soare este
2. Distanța, măsurată în grade, de la Ecuator spre cei doi poli se numește
3. Cel mai mare și cel mai adânc ocean de pe Glob este
4. Locul din scoarță unde se declanșează un cutremur poartă denumirea de
5. Valurile produse de cutremure și erupții vulcanice se numesc

III. Analizează imaginea alăturată și precizează:

(5 x 3 puncte = 15 puncte)

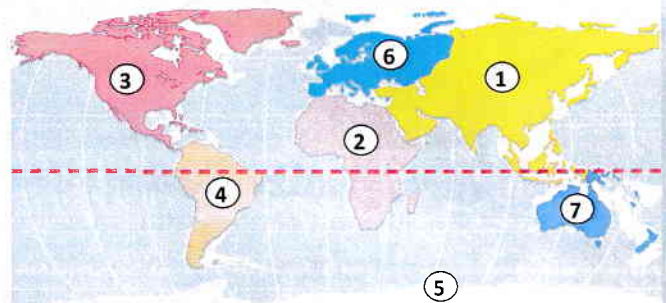
1. Numele straturilor Pământului, marcate cu cifre de la 1 la 4;
2. Stratul care se mai numește și crustă.

IV. Analizează harta alăturată și precizează:

(10 x 3 puncte = 30 puncte)

- a. Numele continentelor care sunt situate în întregime în emisfera nordică, marcate pe hartă cu cifre de la 1 la 7;
- b. Continentele care sunt situate în întregime în emisfera sudică;
- c. Numele celui mai mare continent ca suprafață.

V. Realizează un eseu de 10-15 rânduri, în care să utilizezi corect următorii termeni: atmosferă, aer, ozon, încălzire climatică, poluare.

(15 puncte)

UNITATEA

I

**Cunoașterea lumii
în care trăim****Lecții**

*Planul unității
de învățare*

- 1. Repere ale cunoașterii Terrei - de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă**
- 2. Continente și țări - reprezentări cartografice. Harta politică a lumii**
- 3. Aplicații practice: Exerciții de apreciere a distanțelor și a suprafețelor pe suporturi cartografice clasice și/sau digitale**

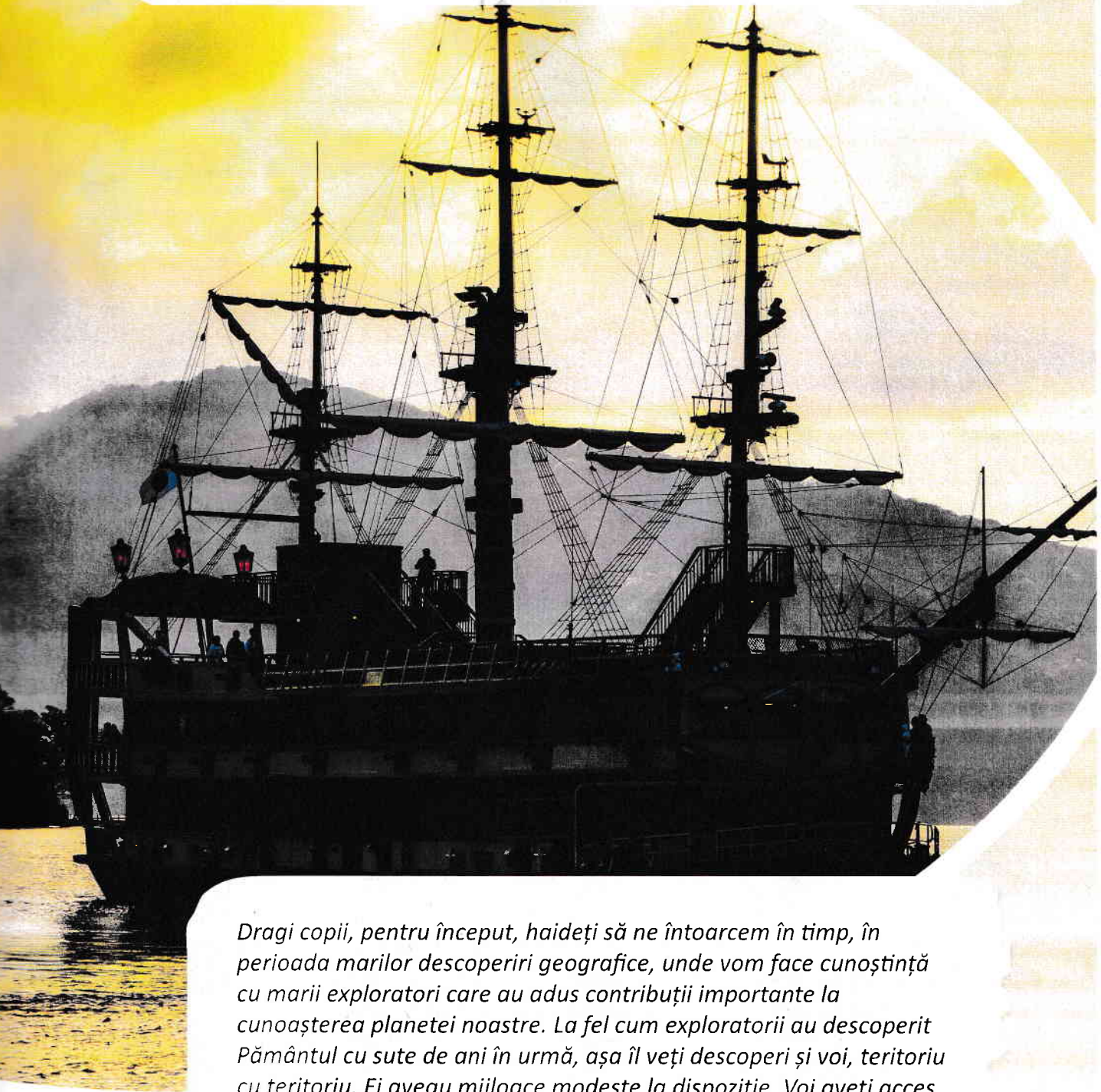
Recapitulare**Evaluare****Cuvinte-cheie**

mari descoperiri geografice, sisteme informaționale geografice, continente, state, harta politică a lumii

Competențe specifice

- 1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici.
- 2.3. Utilizarea informațiilor oferite de suporturile cartografice, grafice și alte materiale vizuale în contexte/situații diferite.
- 3.3. Prezentarea diversității naturale, umane și culturale realizând corelații interdisciplinare.
- 4.3. Compararea elementelor, fenomenelor și proceselor după caracteristicile geografice.

Dragi copii, pentru început, haideți să ne întoarcem în timp, în perioada marilor descoperiri geografice, unde vom face cunoștință cu marii exploratori care au adus contribuții importante la cunoașterea planetei noastre. La fel cum exploratorii au descoperit Pământul cu sute de ani în urmă, așa îl veți descoperi și voi, teritoriul cu teritoriu. Ei aveau mijloace modeste la dispoziție. Voi aveți acces la resurse și surse de informare moderne.

Repere ale cunoașterii Terrei - de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă

Observă

Descoperă

• Care dintre cele patru instrumente reprezentate în imaginile de mai sus au fost utilizate de către exploratori în timpul marilor descoperiri geografice?

• Ce informații putem afla prin utilizarea aplicației prezentate în imaginea 4?

• În imaginea numerotată cu cifra 3 este reprezentat un telefon cu receptor GPS. Ce coordonate geografice putem afla prin intermediul acestuia?

• Care dintre instrumentele de mai sus este mai util în deplasarea prin oraș? Dar pe un traseu montan? De ce?

Născut cu spiritul explorator în sânge, omul a fost dornic încă din cele mai vechi timpuri să cunoască planeta pe care trăiește. La început a cercetat spațiul din imediata apropiere, deoarece nevoile sale nu depășeau granițele teritoriului locuit. Cu timpul, marcat de curiozitate și de nevoia de cunoaștere și explorare, a ajuns să călătorească pe distanțe foarte mari. Astfel, a cules informații despre caracteristicile Pământului, civilizații și teritorii îndepărtate, contribuind la descoperirea planetei noastre.

Odată cu evoluția tehnicii, instrumentele de explorare a suprafeței terestre au devenit mai performante, ajungând în prezent să ofere informații extrem de exacte, numeroase și diversificate atât despre suprafața terestră, cât și despre spațiul cosmic.

Află

Primele însemnări despre locuri și popoare au fost scrise de către **Strabon**, în lucrarea sa „Geografia”, acesta fiind considerat și întemeietorul geografiei. Odată cu dezvoltarea transporturilor maritime, cunoașterea lumii a fost mai facilă, iar în anul 1492 **Cristofor Columb** a traversat Oceanul Atlantic și a ajuns pe insula El Salvador, descoperind America, fapt validat de către exploratorul Amerigo Vespucci.

Strabon
63 î.e.n. - 26 e.n.

Cristofor Columb
1451 - 1506

Vasco da Gama
1460 - 1524

Fernando Magellan
1480 - 1521

Iuri Gagarin
1934 - 1968

Neil Armstrong
1930 - 2012

Dumitru Prunariu
n. 1952

Apoi, în anul 1498, **Vasco da Gama** a descoperit calea maritimă dintre Europa și India, înconjurând Africa. Prin călătoria sa în jurul lumii, desfășurată între anii 1519 - 1522, **Fernando Magellan** a validat teoria conform căreia Pământul este sferic.

După această etapă de căutări și descoperiri a urmat o lungă perioadă de explorare a noilor teritorii, iar în secolul XX omul a devenit interesat de spațiul extraterestru.

Astfel, în anul 1961, **Iuri Gagarin** a ajuns în spațiu, pe orbita Pământului, deschizând drumul explorării moderne. Câțiva ani mai târziu, în 1969, **Neil Armstrong**, astronaut american, a fost primul om care a ajuns pe Lună. În cunoașterea spațiului extraterestru, România a fost reprezentată de **Dumitru Prunariu**, acesta fiind primul român care a zburat în spațiul cosmic, în anul 1981.

În prezent, explorarea spațiului terestru este mult mai accesibilă pentru oricine, existând **Sisteme Informaționale Geografice (S.I.G.)** prin intermediul cărora se pot realiza studii extrem de variate asupra tuturor elementelor mediului geografic.

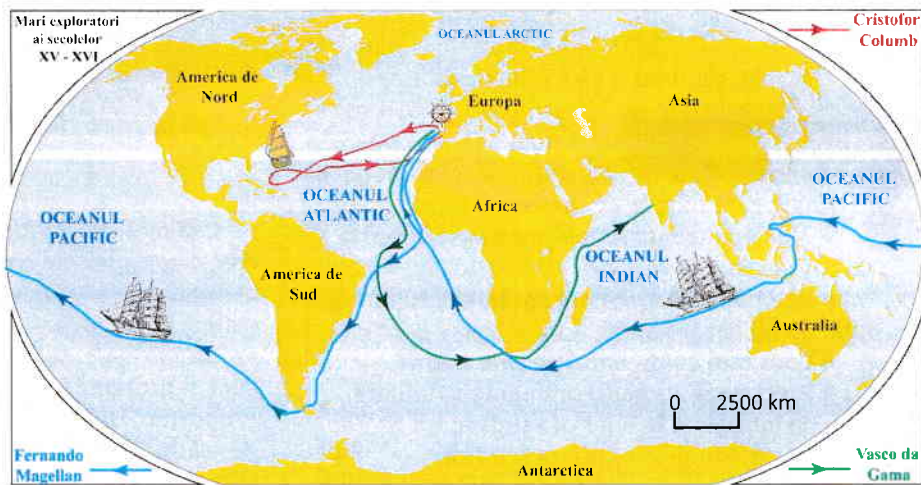
GEOinfo

Sistemele Informaționale Geografice (S.I.G.)/Geographic Information System (G.I.S.) sunt compuse din patru elemente:

- a.** hardware (partea fizică a unui calculator);
- b.** software (programe specializate prin intermediul cărora utilizatorul gestionează bazele de date);
- c.** date (informații stocate în format electronic care pot fi manipulate de către utilizatori);
- d.** personal (specialiști care lucrează cu date geospațiale).

Aplică

1 Imaginează-ți o excursie virtuală, pe traseele celor trei mari exploratori, reprezentate pe harta alăturată.

• Pornind din Europa, cu echipajul lui Magellan spre vest, precizează:

1. primul ocean și primul continent întâlnit;
2. în ce ocean ajungi dacă treci de primul continent;
3. în ce emisferă te afli dacă ajungi să vezi Australia din ambarcațiune.

• Ești în secolul al XV-lea și călătorești alături de Cristofor Columb sau Vasco da Gama.

1. Realizează un jurnal de bord în care să descrii drumul parcurs de unul dintre cei doi exploratori, precizând:
 - a. punctul/zona de plecare;
 - b. denumirea primului uscat întâlnit;
 - c. direcția de deplasare.

2 Utilizează telefonul, tableta sau calculatorul pentru a accesa o aplicație de explorare a teritoriului (de exemplu, Google Maps, Google Earth, Bing Maps). Realizează o excursie virtuală într-unul dintre orașele București, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cluj-Napoca, Suceava, Oradea, Sibiu și realizează câte o scurtă descriere a trei obiective turistice din orașul ales. Pentru vizualizarea obiectivului turistic poți utiliza funcția „street view”, oferită de aplicații.

3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. America a fost descoperită de către: a. Amerigo Vespucci; b. Cristofor Columb; c. Iuri Gagarin; d. Vasco da Gama.	2. Fernando Magellan a realizat călătoria în jurul lumii în secolul: a. al XIII-lea; b. al XIV-lea; c. al XV-lea; d. al XVI-lea.	3. Primul om care a ajuns pe Lună a fost: a. Dumitru Prunariu; b. Iuri Gagarin; c. Neil Armstrong; d. Strabon.

Astfel, în anul 1961, **Iuri Gagarin** a ajuns în spațiu, pe orbita Pământului, deschizând drumul explorării moderne. Câțiva ani mai târziu, în 1969, **Neil Armstrong**, astronaut american, a fost primul om care a ajuns pe Lună. În cunoașterea spațiului extraterestru, România a fost reprezentată de **Dumitru Prunariu**, acesta fiind primul român care a zburat în spațiul cosmic, în anul 1981.

În prezent, explorarea spațiului terestru este mult mai accesibilă pentru oricine, existând **Sisteme Informaționale Geografice (S.I.G.)** prin intermediul cărora se pot realiza studii extrem de variate asupra tuturor elementelor mediului geografic.

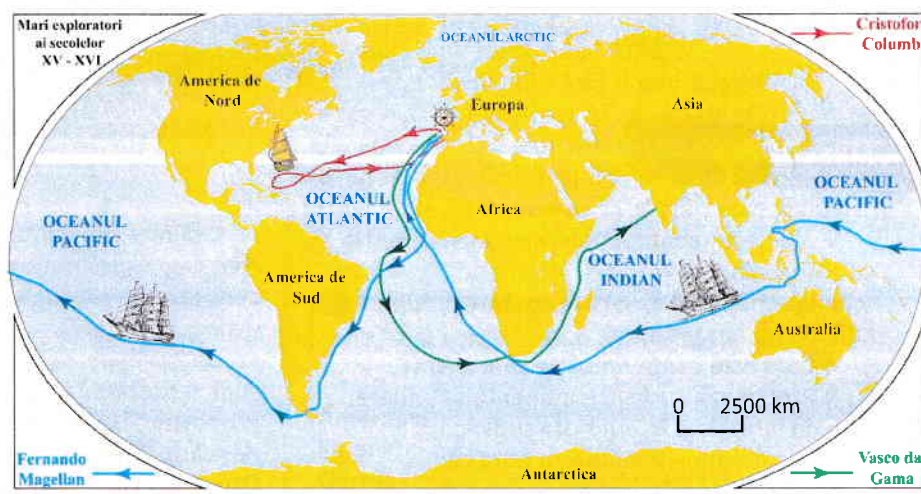
GEOinfo

Sistemele Informaționale Geografice (S.I.G.)/Geographic Information System (G.I.S.) sunt compuse din patru elemente:

- a** hardware (partea fizică a unui calculator);
- b** software (programe specializate prin intermediul cărora utilizatorul gestionează bazele de date);
- c** date (informații stocate în format electronic care pot fi manipulate de către utilizatori);
- d** personal (specialiști care lucrează cu date geospațiale).

Aplică

1 **Imagenează-ți o excursie virtuală, pe traseele celor trei mari exploratori, reprezentate pe harta alăturată.**

• Pornind din Europa, cu echipajul lui Magellan spre vest, precizează:

1. primul ocean și primul continent întâlnit;
2. în ce ocean ajungi dacă treci de primul continent;
3. în ce emisferă te afli dacă ajungi să vezi Australia din ambarcațiune.

- Ești în secolul al XV-lea și călătorești alături de Cristofor Columb sau Vasco da Gama.
 1. Realizează un jurnal de bord în care să descrii drumul parcurs de unul dintre cei doi exploratori, precizând:
 - a. punctul/zona de plecare;
 - b. denumirea primului uscat întâlnit;
 - c. direcția de deplasare.

2 **Utilizează telefonul, tableta sau calculatorul pentru a accesa o aplicație de explorare a teritoriului (de exemplu, Google Maps, Google Earth, Bing Maps). Realizează o excursie virtuală într-unul dintre orașele București, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cluj-Napoca, Suceava, Oradea, Sibiu și realizează câte o scurtă descriere a trei obiective turistice din orașul ales. Pentru vizualizarea obiectivului turistic poți utiliza funcția „street view”, oferită de aplicații.**

3 **Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. America a fost descoperită de către: a. Amerigo Vespucci; b. Cristofor Columb; c. Iuri Gagarin; d. Vasco da Gama.	2. Fernando Magellan a realizat călătoria în jurul lumii în secolul: a. al XIII-lea; b. al XIV-lea; c. al XV-lea; d. al XVI-lea.	3. Primul om care a ajuns pe Lună a fost: a. Dumitru Prunariu; b. Iuri Gagarin; c. Neil Armstrong; d. Strabon.